

144830 - Arafat'ta vakfenin vakti, Kurban bayramının birinci günü fecir vaktine kadar sürer

Soru

Ben, Suudi Arabistan'da yaşıyorum. Bu yıl, Allah'ın izniyle hacca gideceğim. Fakat iş şartlarımdan dolayı uçağa Arefe günü sabah saat 10'da bineceğim. Buna göre Arefe günü gitsem ve Arefe gününden önceki hac ile ilgili ibâdetlerimi yerine getirmesem, bu hac sahih olur mu? Yine, uçak rotar yapar da Arafat dağına akşam namazından sonra ulaşırsam, haccı kaçırmış olur muyum? Bilindiği üzere ben, ilk defa hac yapacağım. Haccımın sahih olması için ne zaman Arafat'ta olmam gerekiyor?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Zilhicce'nin dokuzuncu günü (Arefe günü) hac için ihrama girmeniz ve doğrudan Arafat'a gitmenizde bir sakınca yoktur. Dokuzuncu günün öğle vakti ile onuncu günün fecir vakti arasında bir sürede Arafat sınırları içerisine girerseniz, haccınız sahihtir. Bu sürenin hepsi, Arafat'ta vakfe içindir.

Nitekim Urve b. Mudarris et-Tâî'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

أَتَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِالْمُزْدَلِفَةِ حِينَ خَرَجَ إِلَى الصَّلَاةِ [أَي صَلَاةِ الْفَجْرِ] فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! إِنِّي جِئْتُ مِنْ جَبَلِي طَيْبٍ، أَكَلْتُ رَاحِلَتِي، وَأَتَعَبْتُ نَفْسِي، وَاللَّهِ مَا تَرَكْتُ مِنْ حَبْلِ إِلَّا وَقَفْتُ عَلَيْهِ، فَهَلْ لِي مِنْ حَجٍّ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ شَهِدَ صَلَاتِنَا هَذِهِ، وَوَقَفَ مَعَنَا حَتَّى نَدْفَعَ، وَقَدَّ وَقَفَ بِعَرَفَةَ قَبْلَ ذَلِكَ لَيْلًا أَوْ نَهَارًا، فَقَدْ أَتَمَّ حَجَّهُ، وَقَضَى [تَفْتَهُ.] رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَقَالَ: هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ

"Ben, Müzdelife'de Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- sabah namazına çıkarken yanına geldim ve dedim ki:

-Ey Allah'ın elçisi! Tay dağından geldim, hem bineğimi, hem de kendimi yordum. Allah'a yemin olsun ki üzerinde durup dinlenmediğim bir kum tepesi bırakmadım. Benim haccım geçerli midir?

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

- Kim bizim şu namazımıza hazır bulunur (bizimle birlikte sabah namazını Müzdelife'de kılar ve) buradan ayrılıncaya kadar bizimle birlikte beklerse,öncesinde de, gece veya gündüz Arafat'ta vakfe yapmış (bulunmuş) ise, haccını tamamlamış ve hac ile ilgili ibâdetlerini (menâsikini) yerine getirmiş olur." (Tirmizî rivâyet etmiş ve bu, hasen sahih hadistir, demiştir.)

Birçok âlim, Arafat'ta vakfenin, Kurban bayramının birinci günü fecre kadar devam ettiğinde ittifak etmiştir.

Nitekim İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Arafat'ta vakfenin vakti; Arefe günü zevâl vakti ile ve Kurban bayramının birinci günü fecrin doğuşuna kadar olan süre arasındadır.Bu, Mâlik, Ebu Hanife ve cumhurun görüşüdür.

Kadı Ebu't-Tayyib ve el-Abderî şöyle demişlerdir: Bu, bütün âlimlerin görüşüdür. Ancak İmam Ahmed şöyle demiştir:

Arafat'ta vakfenin vakti; Arefe günü fecrin doğuşu ile Kurban bayramının birinci günü fecrin doğuşu arasındadır." (el-Mecmû'; c: 8, s: s: 141)

İbn-i Kudâme de -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Arafat'ta vakfe için son vaktin, Kurban bayramının birinci günü fecrin doğuşuna kadar olduğu konusunda ilim ehli arasında bir görüş ayrılığı olduğunu bilmiyoruz.

Câbir -Allah ondan râzı olsun- bu konuda şöyle demiştir:

"Müzdelife gecesinde fecir doğmadıkça hac kaçırılmış sayılmaz."

Ebu Zubeyr dedi ki:

-Bunun üzerine ben ona: Bunu Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- mi söyledi? Diye sordum.

Câbir dedi ki:

- Evet (bunu Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- söyledi)." (el-Esram rivâyet etmiştir)

Arafat'ta vakfenin başlangıç vakti; Arefe günü fecrin doğuşundan itibaren. Her kim, bu vakitler arasındaki bir vakitte akli başında Arafat'ı idrak ederse, haccı tamam olur.

Mâlik ve Şâfiî şöyle demişlerdir:

"Arafat'ta vakfenin başlangıç vakti; Arefe günü, zevâlden sonraki vakittir."

Bir kimse, akli başında, ayakta, oturarak veya binek üzerinde veyahut da uyuyarak Arafat'ta bulunursa, vakfe için yeterlidir.

Yine, bir kimse, Arafat'ta olduğunu bilemese ve Arafat'ın içinden sadece geçse, vakfe için yeterlidir. Mâlik, Şâfiî ve Ebu Hanife, bu görüştedirler." (el-Muğnî; c: 3, s: 211)

Faydalı bilgi edinmek için ([106581](#)) nolu sorunun cevabına bakabilirsiniz.

Buna göre bir hacı, Kurban bayramının birinci günü fecrin doğuşundan önce ne zaman Arafat'a ulaşırsa, haccı idrak etmiş olur ve haccın geri kalan diğer menâsikini yerine getirmesi gerekir.

Allah Teâlâ'dan haccınızı kabul etmesini niyâz ederiz.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.